

Sprawozdanie merytoryczne z działań Ośrodka Działań Ekologicznych „Źródła” w roku 2005

1. Nazwa, adres, dane dotyczące członków zarządu i celów statutowych organizacji

Stowarzyszenie Ośrodek Działań Ekologicznych "Źródła" z siedzibą w Łodzi przy ul. Więckowskiego 33 pok. 310, założone w dn. 27 lutego 1997, wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000118574 w dn. 27 czerwca 2002 r. Stowarzyszenie posiada status "organizacji pożytku publicznego" (OPP).

Numer REGON: 471564315, numer NIP 725-14-95-936

Dane dotyczące członków Zarządu:

1. Małgorzata Świderek, prezes
zamieszkała w Łodzi przy ul. Zielonej 25a m.11
2. Piotr Gaszyński, wiceprezes
zamieszkały w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 204/210 m. 125
3. Karolina Baranowska, członkini zarządu
zamieszkała w Łodzi przy ul. Kossaka 7 m.35

Cele statutowe stowarzyszenia:

- a) pobudzanie świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- b) promocja i popieranie kultury ekologicznej,
- c) humanitarna ochrona zwierząt,
- d) działanie na rzecz ochrony fauny i flory,
- e) ochrona naturalnych siedlisk roślin i zwierząt,
- f) zapobieganie degradacji środowiska,
- g) wszechstronne propagowanie informacji, metod i technik w zakresie działalności przeciwko uzależnieniom,
- h) działania na rzecz pokoju, praw człowieka i pacyfizmu,
- i) propagowanie zdrowego stylu życia,
- j) ochrona dziedzictwa przyrodniczego,
- k) ochrona konsumentów oraz popularyzacja ich praw,
- l) działalność na rzecz rozwoju regionalnego i rozwoju obszarów wiejskich,
- m) kształtowanie postaw postępowania i działalności zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

2. Zasady, formy i zakres działalności statutowej

Działalność statutowa prowadzona jest poprzez:

- a) prowadzenie ośrodka edukacji i kultury ekologicznej dla młodzieży,
- b) prowadzenie edukacji ekologicznej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz nauczycieli,
- c) organizowanie spotkań, targów, kongresów, seminariów i konferencji,
- d) organizowanie konkursów, wystaw, festiwali
- e) organizowanie wycieczek, zielonych szkół, obozów letnich i zimowych,
- f) prowadzenie i wspieranie działalności wydawniczej, w tym wydawanie książek i czasopism o tematyce związanej z celami statutowymi,
- g) rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych oraz innych związanych z promocją i wspieraniem celów statutowych,
- h) współpraca z organami władzy publicznej, samorządami, środkami masowego przekazu oraz podmiotami gospodarczymi, a także inicjowanie partnerstwa międzysektorowego,
- i) współpraca z organizacjami, instytucjami i osobami w kraju i za granicą

- j) występowanie z wnioskami i opiniami do właściwych władz i urzędów oraz sądów w sprawach dotyczących celów statutowych,
- k) propagowanie informacji o możliwościach prawnego przeciwdziałania pojawiającym się zagrożeniom ekologicznym,
- l) inne działania realizujące cele statutowe.

Działania te mogą być prowadzone w formie nieodpłatnej lub w formie odpłatnej działalności pożytku publicznego.

W roku 2005 działalność statutowa realizowana była w szczególności poprzez następujące wyodrębnione działania (projekty):

1. Łódzka Edukacja Ekologiczna - Ośrodek Edukacji i Kultury Ekologicznej
2. Edukacyjny Kameleon
3. Bardzo Zielone Szkoły
4. EkoEdukatorzy – program rozwoju lokalnych grup wolontariatu ekologicznego
5. Parki i ogrody woj. łódzkiego
6. Czy ja dbam o środowisko?
7. Publiczny nadzór nad funduszami ochrony środowiska

3. Informacja o prowadzonej działalności gospodarczej

Zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą w następujących przedmiotach: opieka całkowita dla dzieci i młodzieży, pozostała opieka wychowawcza i społeczna bez zakwaterowania, sprzedaż detaliczna pozostałych towarów na straganach i targowiskach, doradztwo w zakresie sprzętu komputerowego, prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk biologicznych i środowiska naturalnego, badania i analizy techniczne, działalność zmierzająca do wydania i sprzedaży książek, nagrań muzycznych, fotografii itp., działalność agencji informacyjnych, działalność bibliotek innych niż publiczne, działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz naturalnych obszarów i obiektów chronionej przyrody, artystyczna i literacka działalność twórcza, gdzie indziej nie sklasyfikowana, wydawanie gazet łącznie z gazetami ogłoszeniowymi i reklamowymi, pozostała działalność wydawnicza, skład komputerowy tekstu i obrazu. Do dnia dzisiejszego **działalność gospodarcza nie została podjęta** przez stowarzyszenie.

4. Przychody w roku 2005:

Przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego	82.940,87 zł
Przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	94.975,20 zł
w tym:	
- darowizny	6.200,00 zł
- przychody z projektu Edukacyjny Kameleon	3.614,08 zł
- przychody z projektu EkoEdukatorzy	36.406,00 zł
- przychody z projektu Parki i ogrody woj. łódzkiego	37.766,00 zł
- przychody z projektu BYCo	9.793,56 zł
- przychody z wpłat 1% podatku	875,61 zł
Inne przychody finansowe	319,95 zł

5. Poniesione w roku 2005 koszty:

a) na realizację celów statutowych	172.323,61 zł
b) na administrację	13.828,15 zł
c) na działalność gospodarczą	0,00 zł
d) pozostałe koszty	0,00 zł

6. Wynagrodzenia pracowników:

liczba osób zatrudnionych w organizacji

Według stanu na dzień 1 stycznia 2005 r. stowarzyszenie zatrudniało 3 pracowników. Według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r. stowarzyszenie zatrudniało 3 pracowników.

a) łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez stowarzyszenie

Z tytułu umów o pracę – łącznie 16.582,10 zł brutto
Z tytułu umów o dzieło – łącznie 22.516,85 zł brutto
Z tytułu umów zlecenia – łącznie 17.450,00 zł brutto

b) wysokość wynagrodzeń wypłaconych łącznie członkom zarządu i innych organów stowarzyszenia

Stowarzyszenie nie wypłaca żadnych wynagrodzeń członkom swoich organów. Wśród osób zatrudnionych do wykonania konkretnych zadań (nie związanych z kierowaniem organizacją, która to praca wykonywana jest społecznie) znajdowały się również osoby pełniące funkcję w Zarządzie stowarzyszenia i otrzymały one łączne wynagrodzenie w wysokości:

Małgorzata Świderek – 14.035,10 zł

Karolina Baranowska – 14.658,95 zł

Członkowie Komisji Rewizyjnej nie otrzymywali żadnych wynagrodzeń, gdyż zabrania tego statut oraz ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

7. Majątek stowarzyszenia:

a) udzielone przez stowarzyszenie pożyczki pieniężne

Stowarzyszenie nie udzielało w 2005 roku żadnych pożyczek pieniężnych.

b) kwoty ulokowane na rachunkach bankowych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r. Stowarzyszenie posiadało:

- na dwóch rachunkach w Banku Spółdzielczym w Aleksandrowie Ł. łącznie – 4.453,72 zł
- na czterech rachunkach w BRE Banku łącznie – 0,00 zł

c) wartość nabytych obligacji oraz udziałów w spółkach

Stowarzyszenie nie posiada obligacji ani akcji w spółkach prawa handlowego.

d) nabyte nieruchomości

Stowarzyszenie nie posiada żadnych nieruchomości.

e) nabyte pozostałe środki trwałe

W roku 2005 stowarzyszenie nie nabywało żadnych środków trwałych.

f) wartość aktywów i zobowiązań

Szczegółowe informacje w sprawozdaniu finansowym stanowiącym załącznik II.

8. Działalność zlecona przez podmioty państwowe i samorządowe

W roku 2005 stowarzyszenie podpisało dwie umowy z Ministerstwem Spraw Społecznych w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na realizację zadań publicznych zgodnie z przepisami o działalności pożytku publicznego.

- umowa nr 246 z dnia 12.08.2005 – dotacja w wysokości 37.766,00 zł na przeprowadzenie zadania pt. „Parki i ogrody woj. łódzkiego”
- umowa nr 245 z dnia 18.08.2005 – dotacja w wysokości 36.406,00 zł na przeprowadzenie zadania pt. „EkoEdukatorzy – program rozwoju lokalnych grup wolontariatu ekologicznego”.

Obie dotacje zostały w całości spożytkowane zgodnie z umowami, a sprawozdania przedłożone w Ministerstwie Spraw Społecznych

9. Informacja o rozliczeniach z tytułu ciężących zobowiązań podatkowych oraz w sprawie składanych deklaracji podatkowych.

Stowarzyszenie nie posiada zaległości z tytułu zobowiązań podatkowych. Zaliczki od podatku dochodowego od osób fizycznych pobierane przy wypłacaniu wynagrodzeń są regularnie odprowadzane na konto Urzędu Skarbowego Łódź-Polesie. Stowarzyszenie składa comiesięczne deklaracje PIT-4, natomiast deklaracja CIT składana jest raz do roku.

Załącznik nr I

1. ŁÓDZKA EDUKACJA EKOLOGICZNA (Ośrodek Edukacji i Kultury Ekologicznej)

- Cele:** uatrakcyjnienie oferty edukacji pozaszkolnej dla uczniów łódzkich szkół, aktywizacja uczniów i grona pedagogicznego, zachęcenie do samodzielnych inicjatyw i realizowania własnych pomysłów dotyczących ekologii, zdrowego stylu życia oraz rozwoju demokracji lokalnej.
- Adresaci:** uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, nauczyciele
- Zasięg:** aglomeracja łódzka
- Terminy:** projekt prowadzony jest od 1997 roku, nie planujemy zakończenia projektu
- Opis:** projekt obejmuje różnorodne działania skierowane do dzieci i młodzieży oraz nauczycieli mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej:

warsztaty ekologiczne w szkole

Dwu- i czterogodzinne warsztaty ekologiczne prowadzone przez pracowników Ośrodka. Dysponujemy zestawem 18 różnych dwugodzinnych warsztatów koncentrujących się wokół takich tematów jak: mała ekologia, ochrona humanitarna zwierząt, ochrona dzikiej przyrody, zdrowy styl życia), prowadzonych metodami aktywizującymi, z wykorzystaniem technik twórczego myślenia, zawierających zabawy plastyczne, parateatralne, zabawy ruchowe, dyskusje, pokazy filmów.

Wynik: W 2005 roku przeprowadzonych zostało 76 warsztatów ekologicznych w szkole, w których wzięło udział łącznie około 1900 osób.

warsztaty ekologiczne i przyrodnicze w terenie

Od 5 lat ODE Źródła organizuje zajęcia terenowe w łódzkich parkach i lasach. Zajęcia w terenie nie tylko urozmaicają szkolną codzienność i pozwolą побыć na łonie natury, ale przede wszystkim uzupełnią realizację ekologicznej i regionalnej ścieżki międzyprzedmiotowej. Zajęcia prowadzone są metodami aktywizującymi, przy dużym udziale zajęć ruchowych i wykorzystaniu kart pracy. Dysponujemy zestawem 13 różnych spacerów.

Wynik: W 2005 roku przeprowadzonych zostało 17 warsztatów terenowych, w których wzięło udział łącznie około 400 osób.

warsztaty edukacji regionalnej

Kultura ludowa i dawne tradycje to seria warsztatów dzięki którym uczniowie mają okazję poznać i zrozumieć często zapomniane zwyczaje swoich przodków. Zapoznają się z symboliką poszczególnych elementów dawnych świąt i obrzędów oraz odkrywają zawarte w nich sensy i znaczenia. Dowiadują się też jaki jest rodowód obecnych zwyczajów świątecznych i jak bardzo różnią się one od tych dawnych. Warsztaty są doskonałym uzupełnieniem międzyprzedmiotowych ścieżek: regionalnej, ekologicznej, prozdrowotnej. Zajęcia prowadzone są metodami aktywizującymi grupę, obejmują wiele tradycyjnych zabaw, zajęć ruchowych i plastycznych. Dysponujemy zestawem 6 różnych zajęć o tej tematyce.

Wynik: W 2005 roku przeprowadzonych zostało 8 warsztatów edukacji regionalnej, w których wzięło udział łącznie około 200 osób.

warsztaty edukacji obywatelskiej

ODE "Źródła", Fundacja Edukacji Ekologicznej i Rozwoju oraz Lokalna Grupa Obywatelska współpracująca z programem Przeciw Korupcji Fundacji im. Stefana Batorego zapraszają na prowadzone od 2003 roku warsztaty edukacji obywatelskiej. Opieramy się na scenariuszach własnych, korzystamy również z materiałów Centrum Edukacji Obywatelskiej. Warsztaty edukacji obywatelskiej łączą wiedzę filozoficzną, prawniczą i socjologiczną. Mają na celu, poprzez aktywizujące metody pracy, przekazać uczniom i przećwiczyć z nimi umiejętności niezbędne obywatelom w państwie demokratycznym, tak by potrafili rozwiązywać praktyczne problemy, związane z udziałem w życiu publicznym. Celem warsztatów jest także rozwijanie umiejętności autorefleksji, rozważnego i racjonalnego określania swoich postaw wobec aktualnych zagadnień politycznych i społecznych. Zachęca do angażowania się w sprawy publiczne, przypominając jak ważne i potrzebne jest działanie pro publico bono. Sprzyja kształtowaniu się poczucia odpowiedzialności za losy swojej społeczności, Polski, a nawet całego świata.

Warsztaty zgodne są z zagadnieniami zawartymi w podstawie programowej MENiS z dn. 26 lutego 2002 r., wzięliśmy również pod uwagę propozycje nowych zapisów zaprezentowane przez MENiS - uzupełniające kwestie zasad etycznych w działalności publicznej oraz zagadnienia związane z normami i wartościami demokratycznymi o nowe treści "edukacji antykorupcyjnej".

Wynik: W 2005 roku przeprowadzonych zostało 6 warsztatów edukacji obywatelskiej, w których wzięło udział łącznie około 150 osób.

warsztaty specjalne

Zajęcia przeznaczone dla wszystkich typów szkół, obejmują one stale prowadzone zajęcia pt.: "Powrót papieru czyli użyteczna makulatura", "Torba w kwiatki" oraz "Przyrodnicze obrazy" a także zajęcia sezonowe prowadzone zgodnie z kalendarzem świąt i imprez o tematyce ekologicznej

Warsztaty są doskonałym uzupełnieniem międzyprzedmiotowych ścieżek: regionalnej, ekologicznej, prozdrowotnej. Zajęcia prowadzone są metodami aktywizującymi grupę, obejmują wiele tradycyjnych zabaw, zajęć ruchowych i plastycznych.

Wynik: W 2005 roku przeprowadzonych zostało 14 warsztatów specjalnych, w których wzięło udział łącznie około 350 osób.

zielone dni za miastem

Wycieczki jednodniowe z programem ekologicznym prowadzone są przez ODE Źródła od 2004 roku. W programie Zielonych Dni Za Miastem jest zwiedzanie i obserwacje miejsc przyrodniczo cennych w województwie łódzkim, a dodatkowo odbędą się terenowe zajęcia przyrodniczo-ekologiczne. Podczas całej wycieczki realizowany jest program edukacyjny. Trasa wycieczki ułożona jest specjalnie pod kątem realizacji zajęć edukacyjnych. Tematy warsztatów ustalane są z wychowawcą klasy. Oferujemy trzy kierunki wycieczek: Tropem żubra (Spalski Park Krajobrazowy), Wielki błękit (Sulejowski Park Krajobrazowy) oraz Pagórki i parowy (Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich).

Wynik: W 2005 roku przeprowadzone zostały 2 zielone dni za miastem, w których wzięło udział łącznie około 70 osób.

dyplom „Młodego Ekologa”

Corocznie kilka tysięcy uczniów korzysta z oferty edukacyjnej Ośrodka, a klasy które przejdą cykl pięciu różnych warsztatów otrzymują dyplom „Młodego Ekologa”. Ośrodek Działań Ekologicznych "Źródła" od 1999 roku przyznaje "Dyplom Młodego Ekologa" najaktywniejszym klasom i uczniom, jest on świadectwem zaangażowania w ochronę przyrody. Dotychczas dyplom otrzymało ponad 3000 uczniów z ponad 120 klas, są wśród nich głównie młodzieży łódzkiej - uczestnicy warsztatów ekologicznych, uczniowie klas współpracujących ze "Źródłami", ale dyplom otrzymało również wielu uczniów z najodleglejszych zakątków Polski, są to uczestnicy "Bardzo Zielonych Szkół" - wycieczek z intensywnym programem ekologicznym.

Wynik: W 2005 roku uczniowie 24 klas otrzymali dyplom „Młodego Ekologa” łącznie około 550 uczniów.

biblioteka ekologiczna

Ośrodek od kilku lat gromadzi zbiór książek, czasopism, filmów związanych z ochroną środowiska. Posiadamy bogate zbiory publikacji z zakresu edukacji ekologicznej, prawa, ekonomii, organizacji i instytucji ochrony środowiska, ochrony przyrody, praw zwierząt, ochrony konserwatorskiej, zdrowego żywienia, etyki; a także albumy, raporty o stanie środowiska, atlasy oraz prasę ekologiczną. W roku 2005 biblioteka została skatalogowana, z komputerowego katalogu można skorzystać na miejscu, planujemy również udostępnienie katalogu na stronie internetowej Ośrodka.

Wynik: nie prowadzimy statystyk dotyczących biblioteki.

szkolenia dla nauczycieli

Ośrodek organizuje szkolenia dla nauczycieli z zakresu edukacji ekologicznej, prozdrowotnej i regionalnej według swoich programów a także w ramach projektów edukacyjnych realizowanych we współpracy z innymi organizacjami, a także przygotowujemy szkolenia na zamówienie. Oprócz kompleksowych warsztatów prowadzone też były sporadycznie kilkugodzinne szkolenia dla rad pedagogicznych przedszkoli i szkół, „ekowywiadówki” dla rodziców. Ponadto prowadzimy punkt konsultacyjny dla nauczycieli.

Wynik: w 2005 roku pracownicy dydaktyczni Ośrodka zorganizowali i przeprowadzili następujące szkolenia:

- pięć 8-godzinnych szkoleń w ramach projektu „Czy ja dbam o środowisko?” realizowanego we współpracy ze Stowarzyszeniem na rzecz Ekorozwoju Agro-Group oraz Fundacją Edukacji Ekologicznej i Rozwoju
- dwa 10-godzinne szkolenia w ramach projektu „Parki i ogrody woj. łódzkiego”
- jedno 2-godzinne szkolenie „Rady na odpady” w ramach „Targów Komunalnych” organizowanych przez Międzynarodowe Targi Łódzkie

- 40-godzinne szkolenie w ramach projektu „EkoEdukatorki – program rozwoju lokalnych grup wolontariatu ekologicznego”
- dwa 2-godzinne wykłady dla nauczycieli przedszkoli podczas konferencji „Dotychczasowe doświadczenia oraz perspektywy rozwoju edukacji ekologicznej w przedszkolach” organizowanej przez Fundację Edukacji Ekologicznej i Rozwoju (październik 2005)

opracowywanie materiałów dydaktycznych

Nasze programy edukacyjne i pojedyncze scenariusze są opracowane w taki sposób, aby wpasowywały się w podstawy programowe opracowane przez MENiS w 2002 r., ułatwiają prowadzenie zajęć w ramach zajęć przyrody, biologii, geografii, WOS a przede wszystkim ścieżek międzyprzedmiotowych: ekologicznej, regionalnej i prozdrowotnej. Poza opracowywaniem własnych programów i pojedynczych scenariuszy pomagamy w opracowywaniu programów autorskich oraz opiniujemy programy. Współpracujemy z Wojewódzkim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi.

W roku 2005 opracowano:

- ◆ 12 scenariuszy w ramach projektu „Parki i ogrody woj. łódzkiego”
- ◆ 6 scenariuszy z zakresu edukacji regionalnej i etnograficznej
- ◆ 3 programy edukacji ekologicznej na potrzeby Bardzo Zielonej Szkoły dla miejscowości Muszyna
- ◆ 1 program edukacji ekologicznej z elementami integracji na potrzeby Bardzo Zielonej Szkoły dla uczniów klas 1 szkoły podstawowej
- ◆ prezentację multimedialną nt. organizacji zielonych szkół z programem ekologicznym

wydawnictwa

Ośrodek od początku swego istnienia prowadzi działalność wydawniczą, znaczące pozycje wydane w ubiegłych latach to: B. Stawicka, S. Ruciński „Ekologia mieszcucha”, B. Stawicka, G. Świderek oraz „Ekologia mieszcucha po raz drugi”, G. Świderek, K. Krakowska „Spacery po zielonej Łodzi”

Wynik: W 2005 roku wydana została publikacja pod red. G. Świderek „Parki i ogrody woj. łódzkiego”.

Do czerwca 2005 ukazywał się miesięcznik „Edukacyjny Kameleon - informator o edukacji ekologicznej”

Inne działania

Wspieranie działań proekologicznych na terenie szkoły. Wspólne z gronem pedagogicznym z danej szkoły przygotowywanie działań ekologicznych przy współudziale uczniów: konkursów, wystaw, przedstawień związanych np. z Dniem Ziemi, Tygodniem Zwierząt itp.

- ◆ Otwarte warsztaty czerpania papieru współorganizowane z Salonem Empik w Łodzi, wrzesień 2005
- ◆ Prezentacja działań edukacyjnych podczas Targów Komunalnych i Salonu Energii Odnawialnej organizowanych przez Międzynarodowe Targi Łódzkie, stoisko oraz warsztaty dla uczniów i szkolenie dla nauczycieli, wrzesień 2005
- ◆ Prezentacja publikacji oraz spotkania z mieszkańcami Łodzi nt. parków Łodzi podczas Forum Inicjatyw Pozarządowych w maju 2005.

2. EDUKACYJNY KAMELEON

Cele: wsparcie merytoryczne i organizacyjne nauczycieli ze szkół w małych miejscowościach gdzie utrudniony jest dostęp do materiałów jak i aktualnych informacji o działaniach i wydarzeniach związanych ekologią

Adresaci: nauczyciele szkół podstawowych i gimnazjów

Zasięg: województwo łódzkie, podlaskie, małopolskie i lubelskie

Terminy: projekt prowadzony jest w woj. łódzkim od lutego 2003r. do czerwca 2005 r.

Opis: projekt na szczeblu ogólnopolskim prowadzony jest przez Fundację Edukacji Ekologicznej i Rozwoju. Nasze stowarzyszenie jest jego wykonawcą w woj. łódzkim. Informator zawiera ok. 16-24 strony aktualnych informacji o bieżących wydarzeniach proekologicznych (konkursy, akcje, konferencje, szkolenia, warsztaty, wycieczki, publikacje) oraz scenariusz lekcji o tematyce ekologicznej. Jest dystrybuowany wraz z materiałami dodatkowymi w postaci książek, czasopism, płyt CD i kaset video z filmami przyrodniczymi.

Wyniki: Do czerwca 2005 roku "informator" docierał do ok. 100 szkół w gminach wiejskich woj. łódzkiego,

3. BARDZO ZIELONE SZKOŁY

- Cele:** urozmaicenie i wzmocnienie formalnej (szkolnej) edukacji ekologicznej, prezentacja zachowań prośrodowiskowych, budzenie świadomości ekologicznej
- Adresaci:** uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów
- Zasięg:** ogólnopolski
- Terminy:** rozpoczęcie 2001r., projekt wieloletni, nie planujemy zakończenia projektu
- Opis:** Wychodząc z założenia iż ważną częścią edukacji ekologicznej, zwłaszcza dla młodzieży z miasta jest bezpośredni kontakt z przyrodą Ośrodek Działań Ekologicznych "Źródła" od 2002 roku zajmuje się organizacją kilkudniowych wycieczek z intensywnym programem ekologicznym. Dla podkreślenia wysokiej jakości merytorycznej takich wyjazdów, nazywamy je "Bardzo Zielonymi Szkołami". "Bardzo zielone szkoły" są odpowiedzią na coraz częstsza dewaluację terminu "zielona szkoła", która sprowadza się jedynie do wyjazdu połączonego ze zwiedzaniem pobliskiego zabytku i ogniska. W programie naszych wycieczek zawarliśmy zapoznanie uczestników z wartościami przyrodniczymi i kulturowymi okolicy oraz zagrożeniami dla danego terenu, wycieczki do rezerwatów, zajęcia warsztatowe w terenie, zabawy integracyjne, spotkania z pracownikami parku, przyrodnikami, leśnikami, wieczorne pokazy slajdów. Uczniowie zdobywają zarówno wiedzę przyrodniczą: zapoznają się z gatunkami roślin i zwierząt, rodzajami siedlisk, poznają gatunki chronione; jak i wiadomości o historii i kulturze regionu, zabytkach i życiu lokalnych społeczności. W trakcie wycieczki zapewniamy uczniom szeroki wachlarz zagadnień i technik zajęć. Chcemy zaciekawić i zainspirować dzieci i młodzież do szukania wiedzy w kontaktach z przyrodą i ludźmi. Preferujemy naukę poprzez zabawę i aktywne uczestnictwo w warsztatach. Proponowane przez nas zajęcia dopasowane są do zagadnień ścieżek międzyprzedmiotowych: ekologicznej, zdrowotnej, edukacji medialnej i edukacji regionalnej. Wycieczki odbywają się w 6 miejscowościach, na bieżąco dodawane są nowe miejsca do oferty.
- Wyniki:** W roku 2005 zorganizowaliśmy Bardzo Zielone Szkoły dla uczniów 14 klas szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich, łącznie w pięciodniowych zajęciach ekologiczno-przyrodniczych udział wzięło 300 osób z różnych zakątków Polski.

4. EKOEDUKATORZY – PROGRAM ROZWOJU LOKALNYCH GRUP WOLONTARIATU EKOLOGICZNEGO

- Cele:** rozwój lokalnych grup ekoedukatorów, wolontariuszy inicjujących działania proekologiczne w swoich lokalnych społecznościach, poprzez przeniesienie doświadczeń stowarzyszenia realizującego kompleksowe programy edukacji ekologicznej na terenie Łodzi, na grunt innych miejscowości.
- Adresaci:** zainteresowane osoby z terenu kraju (w większości studenci i lokalni działacze)
- Zasięg:** ogólnopolski
- Terminy:** rozpoczęcie lipiec 2005 r – zakończenie formalne grudzień 2005 r., jednakże trwa stała współpraca stowarzyszenia z grupami ekoedukatorów powstałymi w trakcie realizacji projektu.
- Opis:** Program skierowany jest do osób, które chcą zajmować się w swojej miejscowości szeroko rozumianą edukacją ekologiczną skierowaną do dzieci i młodzieży. Projekt zakłada przekazanie doświadczeń oraz metod i technik dla grup edukacyjnych działających poza Łodzią. Od uczestników oczekujemy, że stworzą w swojej miejscowości min. 2-3 osobową grupę, która będzie prowadzić (np. w szkołach, domu kultury, w terenie itp.) działania edukacyjne według metodologii Źródeł, ale z uwzględnieniem lokalnej specyfiki, umiejętności i zainteresowań członków grupy itp. ODE Źródła zapewnia wsparcie merytoryczne i organizacyjne, jak również materiały dydaktyczne i plastyczne. W ramach projektu odbyło się 50 godzinne szkolenie łączące trening teoretyczny z praktyką (szkolenia odbyło się podczas "zielonej szkoły" organizowanej przez Źródła dla dzieci). Projekt finansowany jest ze środków Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.
- Wyniki:** Efektem projektu jest utworzenie 9 grup wolontariatu ekologicznego (z czego 6 pracuje w sposób ciągły i intensywny), składających się łącznie z ok. 300 osób, uczestników szkolenia, oraz osób, które dołączyły do grup w późniejszym czasie. Grupy prowadzi łącznie średnio 70 warsztatów ekologicznych dla dzieci i młodzieży miesięcznie.

5. PARKI I OGRODY WOJ. ŁÓDZKIEGO

- Cele:** zaangażowanie uczniów w działania na rzecz najbliższego środowiska przyrodniczego oraz promocję swojego regionu, budowanie więzi emocjonalnej z regionem, poszerzenie wiedzy o jego historii oraz wartościach przyrodniczych i kulturowych, wyzwolenie wśród młodzieży poczucia odpowiedzialności za najbliższe otoczenie i wzrost świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży, a także społeczności lokalnych dzięki upowszechnieniu wiedzy o parkach
- Adresaci:** uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z terenu woj. łódzkiego
- Zasięg:** woj. łódzkie
- Terminy:** rozpoczęcie sierpień 2005 r., projekt w toku
- Opis:** Projekt jest kontynuacją projektu "Spacer po zielonej Łodzi". Jesteśmy przekonani, iż zieleń w mieście pełni bardzo ważną rolę i podejmujemy starania, aby przybliżyć mieszkańcom miast zarówno historię jak i przyrodę parków miejskich oraz zachęcić ich do spędzania w parkach wolnego czasu. Od ponad roku na stronie internetowej lodz.parki.org systematycznie opisujemy parki miasta Łodzi - zamieszczamy dokładne mapy, opisujemy historię parku i jego roślinność, wyznaczamy ścieżki dydaktyczne. Wydaliśmy też książkę "Spacer po zielonej Łodzi" z opisami kilku łódzkich parków i scenariuszami zajęć edukacyjnych dla nauczycieli.
- W 2006 roku działania rozszerzono na inne miasta województwa łódzkiego. Projekt "Parki i ogrody województwa łódzkiego" zakładał opracowanie przez grupy uczniowskie (klasy, koła ekologiczne) przewodnika po parku we własnej miejscowości, obejmującego historię parku, charakterystykę przyrodniczą, a także dodatkowo dokumentację ikonograficzną. W tym celu zostały opracowane materiały: wytyczne do opisu parku, scenariusze zajęć ułatwiające zainicjowanie projektu, zmotywowanie uczniów do podjęcia działań oraz przekazania podstawowej wiedzy koniecznej do realizacji projektu, oraz przeprowadzono jednodniowe szkolenie dla nauczycieli - szkolnych koordynatorów projektu. Opracowane przez uczniów przewodniki po lokalnym parku zostały złożone na publikację książkową, którą otrzymali nauczyciele, szkoły oraz urzędy z miejscowości biorących udział w projekcie. Ponadto powstała internetowa wersja przewodnika (<http://lodzkie.parki.org>).
- Projekt finansowany ze środków Funduszu Inicjatyw Obywatelskich oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.
- Wyniki:** Opracowane przez uczniów opisy parków oraz wyznaczone przez nich ścieżki dydaktyczno-spacerowe po parkach.
- Publikacja książkowa "Parki i ogrody woj. łódzkiego" składająca się z opisów parków opracowanych przez uczestników projektu w nakładzie 1000 egzemplarzy rozdana do szkół, urzędów samorządowych, bibliotek oraz organizacji i instytucji zajmujących się promocją regionu.
- Strona internetowa projektu zawierająca wszystkie materiały nadesłane przez uczniów, uzupełniona w stosunku do publikacji dodatkowymi galeriami fotograficznymi oraz materiałami dodatkowymi wypracowanymi w trakcie realizacji projektu.
- Uczestnicy – 59 szkół podstawowych, gimnazjów i średnich zgłoszonych do udziału w projekcie. We wstępnej fazie projektu czyli w warsztatach wprowadzających prowadzonych przez nauczycieli wzięło udział około 1200 osób, jednak w działania zaangażowali się jedynie najaktywniejsi uczniowie. Zakładając że grupy uczniowskie opracowujące opisy parków liczyły ok. 10-12 osób, łącznie bezpośrednio w projekcie wzięło udział około 600 uczniów. 33 nauczycieli wzięło udział w szkoleniu.

6. CZY JA DBAM O ŚRODOWISKO?

Cele: wsparcie budowania świadomości ekologicznej oraz osobistej odpowiedzialności za środowisko dzieci i młodzieży w warunkach szkolnych i pozaszkolnych, kształtowanie "świadomego konsumenta". Celem programu jest by uczniowie spojrzeli na szkoły krytycznym okiem i ocenili jej wpływ na środowisko, wyznaczyli słabe i mocne strony szkoły, a następnie zaplanowali działania mające na celu zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko.

Adresaci: uczniowie szkół podstawowych

Zasięg: 6 województw, ODE Źródła odpowiada za realizację projektu w województwie łódzkim oraz w południowej części woj. mazowieckiego (okolice Warszawy)

Terminy: rozpoczęcie sierpień 2005 r., projekt w toku

Opis: Projekt realizowany w 6 województwach przez Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju Agro-Group. W projekcie bierze udział 250 szkół w tym 42 z terenu woj. łódzkiego i 20 z okolic Warszawy. Projekt opiera się o samokontrolne działanie szkoły, która w ramach projektu przeprowadzi audyt placówki oraz opracuje "Program szkoły przyjaznej środowisku". Więcej informacji o projekcie na stronie www.szkolnyaudyt.pl

Wyniki: W ramach projektu dotychczas powstały materiały dydaktyczne dla nauczycieli, strona internetowa, przeprowadzono szkolenia dla nauczycieli, w każdej szkole przeprowadzono dwa dwugodzinne warsztaty o tematyce konsumenckiej i ekologicznej.

7. PUBLICZNY NADZÓR NAD FUNDUSZAMI OCHRONY ŚRODOWISKA

Monitoring instytucji finansujących edukację ekologiczną realizowany przez Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć przy wsparciu finansowym Fundacji im. S. Batorego. W ramach projektu powstaje raport dotyczący działalności funduszy ochrony środowiska w Polsce w zakresie dostępu do informacji, finansowania edukacji ekologicznej oraz funkcjonowania przedstawicieli pozarządowych organizacji ekologicznych w radach nadzorczych funduszy. Celem projektu jest zinventaryzowanie praktyk stosowanych w ww. zakresie na terenie całego kraju, a następnie podjęcie działań zmierzających do usprawnienia systemu poprzez promowanie najlepszych rozwiązań i wyeliminowanie nieprawidłowości.

PRZY REALIZACJI PROJEKTÓW WSPÓŁPRACUJEMY M.IN. Z:

Fundacją Edukacji Ekologicznej i Rozwoju

Stowarzyszeniem na rzecz Ekorozwoju "Agro-Group" z Białegostoku

Związkiem Stowarzyszeń "Polska Zielona Sieć"

Fundacją "Zielona Szkoła" z Łodzi

Stowarzyszeniem Querk z Piotrkowa Trybunalskiego